

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

ҚарМТУ ректоры

_____ **А.М. Ғазалиев**

«_____» _____ **2014ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

EL 4207 «Сақтандыру ісі» пәні

(коды және атауы)

5B050800 «Есеп және аудит» мамандығы

(шифры және атауы)

Экономика және менеджмент факультеті

Кәсіпорын экономикасы кафедрасы

Алғыс сөз

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген: аға оқытушы Г.К. Рауандина.

«Кәсіпорын экономикасы» кафедрасының отырысында талқыланған

«_____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ Б.А. Ахметжанов «__» _____ 2014ж.

(қолы)

(А.Ж.Ә.)

Экономика және менеджмент факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі
мақұлдаған

«_____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ Нурмагамбетова Н.А. «__» _____ 2014ж.

(қолы)

(А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Рауандина Гүлдарай Қалкенқызы

Ғылыми дәрежесі, лауазымы, қызметі: аға оқытушы

«Кәсіпорын экономикасы» кафедрасы ҚарМТУ-дың 4 корпусында орналасқан (Бейбітшілік бульвары, 56), 316 аудитория, байланыс телефоны 56-75-94 қосымша 10-49.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабақ түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
VII	3	-	30	15	-	45	90	45	135	КЖ

Пән сипаттамасы

«Сақтандыру ісі» пәні элективті және экономика бағыттары бойынша мамандарды даярлау кезіндегі базалық пәндер циклі болып табылады.

Пәннің мақсаты

Берілген пәнді зерделеудің мақсаты студенттердің сақтандыру теориясы, сақтандыру қызметін жүзеге асырудың негізін құрайтын принциптер, сақтандыруды жіктеу және оның негізгі түрлерінің шарттары, сақтандыру тарифтерін құру принциптері, қайта сақтандыру негіздері, ҚР-дағы сақтандыру қызметін жүзеге асырудың заңдылық базасы бойынша білім алу мақсатын ұстанады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде студенттер:

түсінік алуы керек:

- сақтандыруды ұйымдастырудың негізгі принциптері және өзгеше ерекшеліктері;
- нарықтық экономикаға барабар сақтандырып қорғау түрлері;
- тәуекелдерді төмендетудің тиімді құралы ретінде сақтандыру мүмкіндіктері;
- ҚР сақтандыруды дамытудың қазіргі жағдайы және перспективалары;
- сақтандыру ісін ұйымдастырудың әлемдік тәжірибесі туралы түсінігі болу керек;

білуі керек:

- сақтандырудың экономикалық табиғатын және әр түрлі тәуекелдерден болатын шығындардың төмендеуінен болатын тиімді құрал ретінде оның нарықтық экономикадағы ролін;

- сақтандыру қызметін ұйымдастырудың заңды негіздерін;
 - арнайы ұйым ретінде сақтандыру компаниясының жұмыс істеу ерекшеліктерін;
 - сақтандыру салалары мен жеке кластарының құрамын;
 - маңызды есептеулерді орындау негіздерін;
 - сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету құралы ретінде қайта сақтандыру негіздерін;
 - ҚР сақтандырудың заңдылық негіздерін;
 - арнайы ұйым ретінде сақтандыру компаниясының қызметін реттеуші негізгі пруденциялық нормативтерді;
 - сақтандыру тарифтерін құрудың негізгі принциптерін;
 - сақтандыру шартының негізгі бөлімдерін;
 - міндетті сақтандыру түрлерін;
- істей алуы керек:
- сақтандыруды тәуекелдерді азайтудың тиімді құралы ретінде пайдалануды;
 - ерікті сақтандыру кластары бойынша сақтандыру бағдарламасын негізделген түрде таңдауды;
 - сақтандыру салалары мен кластарын ажыратуды;
 - қайта сақтандыруды сақтандыру тәуекелдерін беру кезінде меншікті ұстап қалу өлшемін анықтауды;
- практикалық машықтануы керек:
- ерікті және міндетті сақтандыру шарттарын жасасуға;
 - ерікті сақтандырудың негізгі кластары бойынша сақтандыру тарифтерін есептеуге;
 - міндетті сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйақыларын анықтауға;
 - мүлікті сақтандыру бойынша шығынның өлшемін анықтауға.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: Экономикалық теория Экономикадағы математика, Микроэкономика, Қаржы нарықтары және делдалдар, Статистика.

Постреквизиттер

«Сақтандыру ісі» пәнін оқу кезінде алынған білім «Қаржылық менеджмент», «Еңбек рыногы экономикасы, «Кәсіпкерлік» пәндерін игеру кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбек көлемділігі, сағ.				
	дәріс	практикалық	зертханалық	СОӨЖ	СӨЖ
1 Сақтандырудың экономикалық мәні және	1	1	-	2	2

тағайындалуы					
2 Сақтандырудың жіктелуі	1	1	-	2	2
3 Тәуекел ұғымдарды және оның экономикалық салдары	2	1	-	3	3
4 ҚР –дағы сақтандырудың заңды негізі	2	1	-	3	3
5 ҚР-дағы сақтандыру рыногының институционалдық құрылымы	1	1	-	2	2
6 Сақтандыру компаниясының қызметін ұйымдастыру	2	1	-	3	3
7 Ақтауарлық қызмет	2	1	-	3	3
8 ҚР-дағы сақтандыру төлемдерінің кепілдік қорлары	1	1	-	2	2
9 Жеке сақтандыру	2	1	-	3	3
10 Сақтандыру ренталары (аннуитеттерді), зейнетақыны сақтандыру	1	1	-	2	2
11 Мүлікті сақтандыру	2	1	-	3	3
12 Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру (АҚЖС)	3	2	-	5	5
13 Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын және төлем қабілеттілігін қамтамасыз ету	2	-	-	2	2
14 Кәсіпкерлік тәуекелді сақтандыру	2	-	-	2	2
15 Қайта сақтандыру-сақтандыру компаниясының қаржылық тұрақтылығының құрама бөлігі	2	1	-	3	3
16 Сақтандарудағы алаяқтық	2	1	-	3	3
17 Шетелдердегі сақтандыру	2	-	-	2	2
БАРЛЫҒЫ:	30	15	-	45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

- 1 Сақтандырудың экономикалық мәні және тағайындалуы
- 2 Сақтандырудың жіктелуі
- 3 Тәуекел – сақтандыру компаниясының менеджменті
- 4 ҚР –дағы сақтандырудың заңды негізі
- 5 ҚР-дағы сақтандыру рыногының институционалдық құрылымы
- 6 Сақтандыру компаниясының қызметін ұйымдастыру
- 7 Ақтауарлық қызмет
- 8 Жеке сақтандыру
- 9 Сақтандыру ренталары
- 10 Мүлікті сақтандыру
- 11 Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру (АҚЖС)

- 12 ҚР-дағы сақтандыру төлемдерінің кепілдік қорлары
- 13 Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын және төлем қабілеттілігін қамтамасыз ету
- 14 Қайта сақтандыру-сақтандыру компаниясының қаржылық тұрақтылығының құрама бөлігі.

Курстық жобалар (жұмыстар) тақырыбы

1. ҚР сақтандыру нарығы. Жағдайы және болашақта дамуы
2. ҚР міндетті сақтандырудың дамуы
3. ҚР сақтандыру қызметінің заңдылық негізі
4. Сақтандыру ұйымы (компаниясы) сақтандыру нарығының субъектісі сияқты
5. Сақтандыру нарығының кәсіпқой қатысушылары
6. Өмірді сақтандыру
7. Қайғылы оқиғалардан сақтандыру
8. Медициналық сақтандыру
9. Жүктерді сақтандыру
10. Көліктерді сақтандыру
11. Мүлікті сақтандыру, оның мақсаты мен міндеттері және сақтандыруды қорғау объектісі
12. Кәсіпкерлік тәуекелді сақтандыру
13. Автокөлік иелерінің азаматтық–құқықтық жауапкершілігін сақтандыру
14. Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру
15. Экологиялық қауіп-қатерді (тәуекелді) сақтандыру
16. Кәсіпқой жауапкершілікті сақтандыру
17. Сақтандыру (қайта сақтандыру ұйымының) қызметін лицензиялау
18. Меншікті капитал және сақтандырушының резервтегі қоры
19. Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету
20. Сақтандыруды актуарлы есеп айырысу және актуарилардың қызметін лицензиялау
21. Кәсіпқой қызмет көрсетуде азаматтық жауапкершілікті сақтандыру
22. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының жойылуы және банкротқа ұшырауы
23. Аннуитетті сақтандыру жинақтаушы зейнетақы жүйесі ретінде
24. Медициналық сақтандыру және келешекте ҚР дамуы
25. Әлемдік сақтандыру нарығы.

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

- 1 Сақтандырудың экономикалық мәні және тағайындалуы
- 2 Сақтандырудың жіктелуі
- 3 Тәуекел ұғымдарды және оның экономикалық салдары

- 4 ҚР –дағы сақтандырудың заңды негізі
- 5 ҚР-дағы сақтандыру рыногының институционалдық құрылымы
- 6 Сақтандыру компаниясының қызметін ұйымдастыру
- 7 Ақтауарлық қызмет
- 8 ҚР-дағы сақтандыру төлемдерінің кепілдік қорлары
- 9 Жеке сақтандыру
- 10 Сақтандыру ренталары (аннуитеттерді), зейнетақыны сақтандыру
- 11 Мүлікті сақтандыру
- 12 Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру (АҚЖС)
- 13 Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын және төлем қабілеттілігін қамтамасыз ету
- 14 Кәсіпкерлік тәуекелді сақтандыру
- 15 Қайта сақтандыру-сақтандыру компаниясының қаржылық тұрақтылығының құрама бөлігі
- 16 Сақтандарудағы алаяқтық
- 17 Шетелдердегі сақтандыру

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
1	2	3	4	5	6	
СӨЖ бойынша есеп (1,2 - тақырыптар]	Сақтандырудың экономикалық мәні және тағайындалуы, сақтандыруды жіктеу	[2,13,16,19], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	1 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (3 - тақырыпта)	Тәуекел ұғымдарды және оның экономикалық салдары	[1,2,3,9], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	2 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (4- тақырыпта)	ҚР –дағы сақтандырудың заңды негізі	[15,16,19, 20], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	3 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (5- тақырыпта)	ҚР сақтандыру рыногының институционалдық	[1,2,3,4], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	4 апта	5

	құрылымы					
СӨЖ бойынша есеп (6-тақырыпта)	Сақтандыру компаниясының қызметін ұйымдастыру	[1,19,21], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	5 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (7,8-тақырыпта)	Ақтауарлық қызмет, ҚР-дағы сақтандыру төлемдерінің кепілдік қорлары	[2,20,25], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	6 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (9-тақырып)	Жеке сақтандыру әдістемесі бойынша практикалық дағдыларды дамыту	[1,19,21], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	8 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (10,11-тақырыпта)	Сақтандыру ренталары (аннуитеттерді), зейнетақыны сақтандыру, мүлікті сақтандыруды орындау	[2,20,25], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	9 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (12-тақырыптар)	Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру есептеулерін орындау	[2,20,25], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	10 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (12,13-тақырыптар)	Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын және төлем қабілеттілігін қамтамасыз ету	[2,20,25], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	11 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (14, 15-тақырыптар)	Сақтандырушының қаржылық тұрақтылығын және төлем қабілеттілігін қамтамасыз ету	[4,18,22], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	12 апта	5
СӨЖ бойынша есеп (15,16-тақырыптар)	Қайта сақтандыру-сақтандыру компаниясының қаржылық тұрақтылығының құрама бөлігі	[5,17,23], дәріс конспектілері	1 апта	Ағымдағы	13 апта	5

Аралық тестілеу	1-8 тақырыптар бойынша білімді бақылау	Қысқаша дәрістер жазбасы, [1,2,19, 20]	1 қатынас сағаттары	аралық	7-ші апта	30
Аралық тестілеу	9-16 тақырыптар бойынша білімді бақылау	Қысқаша дәрістер жазбасы, [11,15,19, 25]	1 қатынас сағаттары	аралық	14-ші апта	30
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	___ қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Сақтандыру ісі» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

- 1 Сабаққа кешікпеу.
- 2 Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
- 3 Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.
- 4 Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
- 5 Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.
- 6 Курстастармен және оқытушылармен шыдамды, ашық, қалтқысыз және тілектес болу..

Негізгі әдебиет тізімі

1. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексі
2. «ҚР сақтандыру қызметі» Заңы 18.12.00ж.
3. «ҚР сақтандыру туралы» Заңы 02.07.92ж.
4. Указ Президента РК «Об организационно-правовых мерах по формированию и развитию страхового рынка», №1658 от 16.04.94г.
5. Закон «О страховании в РК» от 03.10.95г.
6. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданской ответственности туроператора и турагента» от 31.12.2003г.
7. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании аудиторов и аудиторских организаций» от 13.06.2003г
8. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности частных нотариусов» от 11.06.2003г
9. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев транспортных средств» от 01.07.2003г

10. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности перевозчика перед пассажирами» от 01.07.2003г

11. Закон Республики Казахстан «Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности работодателя за причинения вреда жизни и здоровью работника при исполнении им трудовых и служебных обязанностей» от 07.02.2005г. №30-III ЗРК с изменениями и дополнениями от 07.05.2007 г.

12. Страхование дело. Учебник под ред. проф. Рейтмана Л.И. – Москва, 1992.

13. Балабанов И.Т., Степанов В.Н. Занимательное страхование. – М., Финансы и статистика, 1998г.

14. Гвозденко А.А. Финансово - экономические методы страхования. – М., Финансы и статистика, 1998г.

15. Гостенко Л.Н. Страхование. Учебное пособие. Алматы, типография ЧП «Мертенов Р.А», 2003

16. Журавлев Ю.М., Секерж И.Г. Страхование и перестрахование: теория и практика. – М., 1993г.

17. Г.А.Кочкина, Г.К.Рауандина «Сақтандыру ісі» пәні бойынша курстық жұмысты орындауға арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды, ҚарМТУ, 2010ж.

Қосымша әдебиет тізімі

18. Маянлаева Г.И. Организация страхового дела в РК. – Алматы, ТОО «ЛЕМ», 2000г.

19. Маянлаева Г.И. Теория и практика страхового дела (В схемах и таблицах . ТОО «ЛЕМ») Алматы 2005г.

20. Рябикина В.И. Аудит Страховых компаний. – М., Финстатинформ, 1995.

21. Страхование от А до Я (книга для страхователей) под ред. Корчевской Л.И. и Турбина К.Е. – М., Инфра-М, 1996г.

22. Жуйриков К.К., Назарчук, Жуйриков Р. Страхование: теория, практика, зарубежный опыт. – Алматы, 2001г.

23. Страхование: принципы и практика. Составитель Дэвид Бланд. – М., Финансы и статистика, 1998.

24. Финансы - учебник для экономических специальностей, третье перераб. издание, под ред. Ильясова К.К., Мельникова В.Д. – Алматы: 2001г.

25. Шахов В.В. Введение в страхование. – М., Финансы и статистика, 1999.

26. Шахов В.В. Страхование. – М., Финансы и статистика, 2003.

27. Журналы: «Экономика и жизнь», «Финансы Казахстана», «Финансы», «Вопросы экономики», «Бизнес и право», «Вестник КазЭУ им. Т. Рыскулова».

28. Информационный бюллетень министерства финансов Республики Казахстан.

29. Газеты: «Панорама», «Деловая неделя», «Азия-экономика и жизнь» и др.
30. Журнал «Рынок страхования».
31. Маянлаева Г.И., Гостенко Л.Н , базарбаев А.О. типовая учебная программа по дисциплине «страхование» по специальности 050509 «Финансы».-Алматы. КазЭУ им. Т. Рыскулова. 2006.